

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

กีตาร์บลูส์ : ความเป็นมาและเทคนิคการบรรเลง

Blues Guitar : derivation and technique

ปฐมพงษ์ ธรรมลังกา^{*}, พงษ์พิทยา สัพโส^{**}, กฤษฎา วงศ์คำจันทร์^{**}

Pathompong Tammalangka^{*}, Pongpitthaya Sapaso^{**}, Kritsada Wongkhamchan^{**}

(Received : May 11, 2021 / Revised : June 21, 2020 / Accepted : June 29, 2020)

บทคัดย่อ

ดนตรีบลูส์ เป็นดนตรีที่ได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่คริสต์ศตวรรษ 1600 เป็นต้นมา เป็นดนตรีที่มีสำเนียงลึกซึ้ง ใช้เสียงเครื่องดนตรีที่มีเสน่ห์เฉพาะตัว ดนตรีบลูส์ในยุคดั้งเดิมจะมีท่วงทำนองเศร้าสร้อย โหยหวน กระซอกอารมณ์ผู้ฟัง รวากับเข้าไปอยู่ในส่วนหนึ่งของบทเพลง เป็นเพราะถูกถ่ายทอดจากอารมณ์เศร้า ผิดหวังและอัดอั้น น้อยเนื้อ ต่ำใจ แสดงผ่านบทเพลงของชนผิวดำในประเทศอเมริกา รูปแบบจังหวะดั้งเดิมของดนตรีบลูส์นั้นมีพื้นฐานมาจาก 2 จังหวะ Shuffle และ Slow Blues และจังหวะ Straight จนถึงคริสต์ศตวรรษ 1900 ถึงปัจจุบันมีการผสมจังหวะรูปแบบอื่นๆ เข้ามาและเครื่องดนตรีที่นิยมนำมาใช้บรรเลงในดนตรีบลูส์ คือ กีตาร์ไฟฟ้า ด้วยเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากเครื่องดนตรีชนิดอื่น คือ การดันสาย (Bending) และการสั่นสาย (Vibrato) การตบสายและการเกี่ยวสาย (Hammer on & Pull off) การสไลด์ (Slide) รวมถึงการใช้บันไดเสียงบลูส์ (Blues Scale) ในทางเดินคอร์ดบทเพลงบลูส์พบการใช้ 12 บาร์บลูส์ มากที่สุด จนนำไปสู่การด้นสด (Improvisation) เป็นสิ่งสำคัญในการบรรเลงกีตาร์บลูส์ เป็นการสร้างสรรค์ โดยใช้ปฏิภาณไหวพริบ เทคนิคบรรเลงที่มาจากความรู้สึกและอารมณ์ของผู้บรรเลงที่แตกต่างกันไป

คำสำคัญ : กีตาร์บลูส์, ความเป็นมา, เทคนิคการบรรเลง

Abstract

Blues music has been evolving continuously since the 1600s onwards. It has a deep accent. Using unique charming musical instrument sounds Traditional blues music has melodies of sadness and howls that stir up the audience's mood. As if being in a part of the song It is because it is transmitted from sadness. Disappointed and less repressed, the lyrics show up through their songs in Black America. The original blues rhythms were based on the Shuffle and Slow Blues and Straight until 1900 to the present day. Other rhythms are mixed.

.....
^{*}นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุขภูมิตต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

^{**}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

^{*}Doctor of Philosophy program in Music, Faculty of Fine and Applied Arts Khon Kaen University

^{**}Assistant Professor Dr., Faculty of Fine and Applied Arts Khon Kaen University

^{*}Corresponding author e-mail: skymanphrae7589@gmail.com

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Come in and the instruments that are popularly used to play in the blues is the electric guitar, with a unique technique that is different from other instruments, namely pushing the strings (Bending) and vibrato strings. Hammer on & Pull off Slide, as well as the use of a blues scale in the blues chord corridor. The use of 12 bars blues was found the most, leading to a Improvised (Improvisation) is essential in playing the blues guitar. Be creative By using Patiphan wit Techniques that derive from the feelings and emotions of the performers vary.

Keywords: Blues Guitar, derivation, technique

บทนำ

ดนตรีบลูส์ (blues music) เป็นดนตรีที่มีสำเนียงลึกซึ้ง มีต้นกำเนิดในประเทศอเมริกา ใช้เสียงเครื่องดนตรีที่มีเสน่ห์เฉพาะตัว ดนตรีบลูส์ ดั้งเดิมจะมีท่วงทำนองเศร้าสร้อย โหยหวน กระซอกอารมณ์ผู้ฟัง ราวกับเข้าไปอยู่ในส่วนหนึ่งของบทเพลง เป็นเพราะถูกถ่ายทอดจากอารมณ์เศร้า ผิดหวังและอัดอั้น น้อยเนื้อต่ำใจ แสดงผ่านบทเพลงของชนผิวดำในประเทศอเมริกา ที่มาจากปัญหาการถูกกดขี่ข่มเหงเหยียดสีผิว และสิทธิความเป็นมนุษย์ที่ไม่เท่าเทียมกัน เป็นบาดแผลที่ฝังลึกในจิตใจของคนผิวดำที่เป็นทาสในอดีตกาล

ในปีค.ศ.1600 เป็นต้นมาชาวผิวดำในทวีปแอฟริกาถูกบังคับใช้แรงงานเป็นทาสผิวดำโดยชาวผิวขาวส่วนใหญ่ได้นำตัวมาจากภาคตะวันตก ภาคกลางและภาคตะวันออก เพื่อทำงานเกษตรกรรมทางตอนเหนือของอเมริกาเป็นอาชีพลูก เช่น สวนฝ้าย สวนกาแฟ สวนอ้อย สวนยาสูบ เป็นต้น ระบบทาสทำให้คนผิวดำถูกข่มขู่และลงโทษอย่างโหดร้ายทั้งกายและใจ อีกทั้งจำกัดเสรีภาพในทุกด้าน เจ้าของทาสผิวดำหลายคนหุดหู่และเศร้าใจในการแสดงออกทางอารมณ์ของทาสผิวดำของเขา ผ่านบทเพลงดนตรีที่มี 12 วลี ซึ่งกลั่นออกมาจากความรู้สึกโศกเศร้า คับข้องและอัดอั้น น้อยเนื้อต่ำใจ แต่กระนั้นการขาดนักดนตรีในยุคนี้ทำให้การคัดคนงานผิวดำที่มีความสามารถการเล่นและร้องดนตรีได้จะมีค่าจ้างมากกว่าคนอื่นๆ Edward komara (2006 : 111-112)

ปีค.ศ.1803 ชาวผิวดำเริ่มใช้การปรบมือและตบลงบนร่างกายของเขาแทนจังหวะกลองในรูปแบบเน้นความสามัคคีแบบแอฟริกา จนนำไปสู่การใช้เครื่องดนตรีประกอบการร้องเพลง เป็นทำนองเพลงโต้ตอบกันโดยใช้ทำนองหนึ่งเป็นพื้นฐานให้เครื่องดนตรีหลายๆชิ้น ทั้งเพลงบทสวดทางศาสนาและช่วงพักหลังจากทำงานเสร็จ มีการฝึกฝนบทเพลงที่มี 12 วลี ในหมู่คนงานผิวดำที่เริ่มแพร่กระจายไปทั่วทุกแห่งในอเมริกาดนตรีพื้นบ้านที่ได้ยินได้ฟังกันอย่างแพร่หลาย แม้แต่ในกลุ่มเด็กๆแทบจะร้องกันได้ทุกคน ดังเช่น Matchbox Blues, Sitting on the top of the world, Milk Cow Blues มีเนื้อหาเน้นการบรรยายเรื่องราวที่เกิดขึ้น ความทรง

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

จำ ความเป็นอยู่และมีนักเทศน์ในโบสถ์ผู้มีนามว่า Broonzy กล่าวว่า เพลงบทสวดของคริสตจักรได้แรงบันดาลใจจากชาวแอฟริกา และจิตวิญญาณของบลูส์จะไม่มีวันตาย (David P.Satmary,1991 : 4)

ในปี ค.ศ.1850 วัฒนธรรมของสามเหลี่ยมปากแม่น้ำมิสซิสซิปปีซึ่งเป็นดินแดนที่เป็นจุดเริ่มต้นของดนตรีบลูส์ถูกหล่อหลอมและถ่ายทอดด้วยความโหดร้าย โดนกดขี่ข่มเหงของทาสผิวดำ การแบ่งเชื้อชาติและชนชั้นที่ชัดเจน ทำให้สังคมถูกปรับระดับขึ้น เป็นความรู้สึกที่เป็นสินค้ามากกว่าคน ส่งผลให้มีจำนวนทาสผิวดำสำหรับคนผิวขาวในอัตรา 5 ต่อ 1 คน Ted Gioia (2008 : 3)

ปี ค.ศ.1861-1865 ทาสผิวดำมีจำนวนเพิ่มขึ้นพร้อมกับขอบเขตทางภูมิศาสตร์ในฐานะรัฐใหม่ที่ก่อตั้งและเป็นที่ยอมรับจากคาบสมุทรกัลฟ์ (อลาบามา, มิสซิสซิปปี, ลุยเซียนา, เท็กซัส), ทั้งสองด้านของแม่น้ำมิสซิสซิปปี (โดยเฉพาะอาร์คันซอ, เทนเนสซีและมิสซูรี)ดินแดนตะวันตกเฉียงเหนือ (มิชิแกนและอิลลินอยส์) และแม้แต่ในเวสต์โคคา (แคลิฟอร์เนีย)และได้เกิดสงครามกลางเมืองหรือ "Civil War" ระหว่างอเมริกาเหนือกับอเมริกาใต้ได้จุดปะทุขึ้นด้วยฉนวนสงครามที่มีเวลายาวนานมาหลายปี ซึ่งสาเหตุที่แท้จริงของการปะทะกันยังมีที่มาไม่ชัดเจน โดยภาพรวมปัญหาน่าจะมาจากการที่อเมริกาเหนือสนับสนุนการเลิกทาส ในขณะที่อเมริกาใต้ไม่เห็นด้วย ในที่สุดเมื่ออเมริกาเหนือประกาศได้ชัยชนะ สงครามก็ได้ยุติลง กฎหมายการเลิกทาสในอเมริกาที่ถูกประกาศโดยประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา อับราฮัม ลินคอล์นใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1863 และความเป็นทาสนั้นได้ประกาศให้ผิดกฎหมายทุกที่ในสหรัฐอเมริกาในการแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่13 ซึ่งมีผลบังคับใช้สำเร็จในปี ค.ศ. 1865 ภายใต้อุดมการณ์ที่เชื่อมั่นที่จะเป็นประเทศเสรีภาพ ความเสมอภาค และความความเท่าเทียมอย่างสมบูรณ์ และเพื่อสนองนโยบายแห่งชาติการเป็นอิสรภาพที่ทุกคนรอคอยอย่างยาวนาน (Edward komara (2006 : 113-117) ปี ค.ศ.1865-1890 หลังสงครามกลางเมืองคนผิวดำส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในพื้นที่ที่พวกเขาเคยเป็นทาส การยึดครองทางทหารของภาคใต้ การประกาศใช้การประกาศอิสรภาพงานนี้คนผิวดำได้ใช้สิทธิของตนเองเต็มที่ แต่ยังมีกลุ่มเล็ก ๆ ยังทำงานอยู่เหมือนเดิมแต่ได้ค่าแรงตามประกาศกฎหมาย คนผิวดำบางส่วนได้สร้างอาชีพและสร้างธุรกิจของตนเองจนนำไปสู่วัฒนธรรมทางสังคมของพวกเขาด้วย การศึกษาสำหรับคนผิวดำเริ่มมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างและหลังสงครามกลางเมืองโดยผู้สอนศาสนาชาวผิวขาวได้สอนทักษะการอ่านให้กับชาวผิวดำและรวมถึงวัฒนธรรมทางสังคมดนตรีด้วย คนผิวดำมีสถานที่ท่องเที่ยวยามค่ำคืน ทั้งแหล่งเล่นการพนัน ฟังเพลง หรือเต้นรำ จุดเด่นของ ดนตรีบลูส์ในช่วงแรก คือ สไตล์ของเสียงร้องที่ได้แรงบันดาลใจจากความเจ็บปวด รวดเร็ว ความเศร้าโศกในอดีตที่เคยตกเป็นทาส แสดงผ่านอารมณ์บทเพลงออกมาอย่างจริงใจ ถึงแม้ได้ประกาศเลิกทาสแล้ว อเมริกาก็ยังสร้างสังคมที่กีดกันแบ่งแยกสีผิวอยู่ในหลายพื้นที่ หากดูภาพรวมในสภาพสังคมและเศรษฐกิจเกือบทุกด้านคนผิวดำได้รับการยอมรับ แต่คนผิวขาวในอเมริกายังคงมีการแบ่งชนชั้นแบ่งแยกออกจากคนผิวดำอย่างชัดเจน ในสถานที่ต่างๆ เช่น โรงภาพยนตร์ โบสถ์ ร้านอาหาร โรงแรมที่พัก ห้องน้ำ ก็ต้อง

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

แบ่งแยกทางเข้าออกสำหรับคนผิวขาวกับคนผิวดำ (ผิวสีหรือ "colored") และการบริการก็ไม่มีสิทธิที่เท่าเทียมกัน สร้างความเลื่อมล้ำระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาวยังคงมีอยู่ เช่น การบริการทางการเงินธนาคาร การแพทย์ โรงพยาบาลและคลินิก การลงคะแนนเลือกตั้ง การจ้างงานบางประเภท ยังมีการเลือกปฏิบัติระหว่างคนผิวดำและคนผิวขาว

ปี ค.ศ. 1900 เป็นต้นมา ดนตรีบลูส์ได้ถูกยกเปรียบเทียบกับความใกล้เคียงกับแนวดนตรีคันทรี่ แต่ดนตรีบลูส์จะมีจุดเด่นที่ท่วงทำนองเศร้าสร้อย โหยหวน กระซอกอารมณ์ผู้ฟังและจะรู้สึกได้ถึงอารมณ์ของผู้แต่ง เนื้อเพลงจะสื่อถึงกิจกรรมต่างๆ สื่อถึงความคิดในชีวิตประจำวันและ กิจกรรมทั่วไป (Alan lomax, 1993 : 9) กล่าวว่า เพลงบลูส์เป็นเพลงที่ตระหนักถึงความไม่เป็นธรรมแสดงอยู่ในจังหวะ ทำนองและเนื้อหาของเพลงเป็นสัญลักษณ์ที่ชัดเจนของวัฒนธรรมอิสระ (จ้อ ชีวาส, 2543 : 16-18) ดนตรีคันทรี่จะสื่อถึงเส้นทางที่มีความลำบากและเดินทางไปสู่การประสบความสำเร็จ แต่ในเรื่องราวของดนตรีบลูส์นั้น จะสื่อถึงเส้นทางที่มีความลำบาก โดนกดขี่ ข่มเหง แสดงผ่านเนื้อหาที่วนเวียนอยู่กับความรุนแรงและความโหดเหี้ยมและมักวนกลับไปจบที่คุก ฆาตกรรม ความหดหู่ และจบที่ความตาย จึงทำให้ผู้บรรเลงบทเพลงและผู้ฟังต่างมีความรู้สึกร่วมกับบทเพลงเช่นเดียวกัน แต่ก่อนในอดีตดนตรีบลูส์นิยมเล่นอยู่ในกลุ่มของคนผิวดำเท่านั้น จะพบในตามสถานที่ต่าง ๆ ตามผับบาร์ และเริ่มเป็นที่นิยมในกลุ่มคนผิวขาวในเวลาต่อมา แต่กว่าที่จะเป็นบทเพลงให้คนผิวขาวฟังจะต้องมีการคัดกรองเนื้อหาของบทเพลงเพื่อให้ไม่มีความหมายที่แอบแฝง แสดงถึงความรุนแรงหรือความโหดร้ายที่คนผิวดำถูกกระทำหรือเสียตีสักคนผิวดำ ต้องมีการเปลี่ยนเนื้อร้องไม่ให้ขัดกับสิทธิมนุษยชนทั้งคนผิวขาวและผิวดำต่างก็มีทางเดินของตนเองการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม ทางด้านการตลาดยังคงอยู่ภายใต้แผ่นเสียงยักษ์ใหญ่ทั้ง 3 คือ RCA, Columbia และ Decco วงบลูส์ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะแบบกลุ่มที่มีการร้องโดยมีเครื่องดนตรี กลอง เบส กีตาร์ คีย์บอร์ดและฮาโมนิกา เป็นแบ็คอัพจังหวะท่วงทำนองให้หรือบรรเลงท่วงทำนองของเครื่องดนตรีอย่างเดียว แต่ก็น่าเสียดายอยู่บ้างเพราะการสร้างค่านิยมของแผ่นเพลงสไตรล์บลูส์ไปยังสังคมของคนผิวขาว ล้วนต้องอาศัยนักธุรกิจผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ทั้งนักประพันธ์เพลง ศิลปิน ห้องบันทึกเสียงล้วนแต่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างค่านิยมในดนตรีบลูส์ แต่นักดนตรีกลุ่มคนผิวดำก็ไม่ได้ใส่ใจในอุปสรรค เดินตามทางของตนเอง จนนำไปสู่ความสำเร็จในการนิยมดนตรีบลูส์อย่างแพร่หลายในอเมริกา แต่ก็ต้องใช้เวลานานหลายทศวรรษกว่าจะเป็นที่นิยมจนปัจจุบัน

ความเป็นมาของนักกีตาร์บลูส์ (Guitar Blues)

ปี ค.ศ. 1902 มือกีตาร์บลูส์จากกลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปี ที่มีพลังอารมณ์และเทคนิคกีตาร์สไลด์ที่เต็มไปด้วยจิตวิญญาณ และเขายังเป็นผู้สอนศาสนาอีกด้วย ชื่อของเขาคือ Son House ได้รับการกล่าวขานว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อ Robert Johnson และ Muddy Waters (Katherine Charlton (2008 : 12-24)

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

รูปภาพที่ 1 Son House

ที่มา <https://www.democratandchronicle.com/story/lifestyle>

นักกีตาร์บลูส์ในรุ่นต่อมา ปี ค.ศ.1911 นักกีตาร์บลูส์คนหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อวงการกีตาร์บลูส์จนปัจจุบันนี้ แม้ว่าเขาจะตายไปแล้วแต่ชื่อเสียงของเขายังคงอยู่และเป็นมือกีตาร์บลูส์ที่ทุกคนต่างยอมรับเป็นผู้บุกเบิกในยุคแรกๆ คือ Robert Johnson ผู้มีฉายาว่า มือกีตาร์ผู้ชายวิญญาณให้ซาตาน เขาเกิดในครอบครัวผิวสีในกลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปีถูกยกย่องว่าเป็นราชาดนตรีมิสซิสซิปปี แต่ผลงานของเขาที่มีเพียง 29 เพลงเท่านั้น เพลงที่ได้รับความนิยมคือ Crossroad , Me and The Devil Blues และ Come On In My Kitchen เป็นต้น Katherine Charlton(2008 : 12-24)

รูปภาพที่ 2 Robert Johnson

ที่มา <https://www.npr.org/2011/05/07>

ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ปี ค.ศ.1912 หนึ่งในนักกีตาร์บลูส์คนแรกที่ใช้กีตาร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีเดี่ยว ผู้มีชื่อว่า T-Bone Walker ซึ่งสไตล์ของเขานั้นแตกต่างไปจากนักกีตาร์บลูส์คนอื่นๆ ด้วยการเน้น Solo

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

เดี่ยว รูปแบบการเล่นแพรวพราวไม่ตายตัวใช้เทคนิคการกรีดสายที่ละเอียดและการกระโดดข้ามคอร์ด มากกว่าการเล่นและร้องผสมเป็นท่อนๆเพลงไป สไตล์การเล่นของเขานี้มีอิทธิพลอย่างมากและเป็นผู้นำสไตล์ของกลุ่ม เซาท์เวสเทิร์นบลูส์เป็นแบบอย่างให้นักกีตาร์บลูส์ในรุ่นต่อมา โดยเฉพาะ B. B. King เป็นต้น Katherine Charlton(2008 : 12-24)

รูปภาพที่ 3T-Bone Walker

ที่มา <https://batesmeyer.com/official-aaron-t-bone-walker-licensing>

ปี ค.ศ.1915 มือกีตาร์ที่เกิดในครอบครัวผิวสีในกลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปีอีกคนหนึ่งที่มีบ้านอยู่ไม่ไกลจาก Robert Johnson ชื่อของเขา คือ Muddy Waters ผู้พลีรูปแบบของบลูส์จากมิสซิสซิปปีสู่ชิคาโกและได้รับฉายาว่าบิดาแห่งอิเล็กทริคบลูส์ เขาได้นำกีตาร์ไฟฟ้าเข้ามาสู่ชิคาโกด้วยเทคนิคการสไลด์โดยสวมคอกขวดเหล้า ช่วยในการสไลด์สำเนียงกีตาร์ยุคสมัยใหม่ขึ้น กระนั้นดนตรีบลูส์นั้นก็ยังคงพัฒนาสืบต่อมาเรื่อยๆ จากรุ่นสู่รุ่น Katherine Charlton(2008 : 12-24)

รูปภาพที่ 4 Muddy Waters

ที่มา <https://www.imdb.com/name/nm0914149/mediaviewer/rm2276724480>

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

ปี ค.ศ.1920 มือกีตาร์บลูส์ชาวอเมริกาซึ่งเป็นที่ยอมรับจากหลายๆคนในยุคนั้นว่า เป็นราชาแห่งเดลต้าบลูส์ "Father of the Delta Blues" เขาชื่อ Charley Patton ด้วยเทคนิคการสไลด์คอขวดบนกีตาร์ในบทเพลงบลูส์ที่ชวนให้ผู้ฟังหลงใหลและดึงดูดใจ David P.Satmary (1991 : 5)

รูปภาพที่ 5 Charley Patton

ที่มา <https://www.udiscovermusic.com/stories/charley-patton>

ปี ค.ศ.1925 มือกีตาร์บลูส์ชาวอเมริกาสายเลือดแอฟริกาจากกลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปีผู้ถูกยกย่องว่าเป็นราชากีตาร์บลูส์ตลอดกาล มีชื่อเต็มว่า ไรลีย์ บี.คิง (Riley B. King) หรือที่ผู้คนทั้งโลกรู้จักในชื่อ บี.บี.คิง (B. B. King) ในช่วงอายุ 12 ปี เขาเกิดในครอบครัวของชาวนาใกล้กับเมืองอิตาปีนามิสซิสซิปปี และได้กีตาร์ตัวแรกเป็นของตัวเอง เขาตะเวนแสดงดนตรีไปตามสถานที่ต่างๆ ทั้งโบสถ์ ไนต์คลับ จนทำให้ชื่อเสียงของ บี.บี.คิงเริ่มติดหูของแฟนเพลงและได้ตั้งชื่อให้เขาว่า “BluesBoyKing” เขาเป็นคนฉลาดหลักแหลมมีความเป็นมิตรและถ่อมตนทั้งที่ตนเอง มีความรู้ทั้งด้านดนตรีและด้านอื่นๆ และเขามีกีตาร์คู่ใจ ชื่อ ลูซิลล์ “Lucille” คือชื่อกีตาร์ Gibson Es-355 สีดำตัวโปรด ที่ใช้แสดงคอนเสิร์ตทุกครั้ง (Ted Gioia ,2008 : 315-322) ที่มาของการตั้งชื่อกีตาร์ว่า ลูซิลล์ “Lucille” ของ บี.บี.คิง เพราะคำคินหนึ่งในหน้าหนาวปี ค.ศ.1949 ในขณะที่ขึ้นแสดงได้มีผู้ชาย 2 คน ทะเลาะวิวาทกันเรื่องแย่งผู้หญิงจนทำให้ถังน้ำมันก๊าซที่เอาไว้อุจจกความหนาวระเบิดและเกิดไฟไหม้ออลล์ บี.บี.คิง หนีออกมาได้ แต่เขานึกขึ้นได้ว่าลืมกีตาร์คู่ใจไว้เวทีแสดง เขาจึงได้วิ่งฝ่ากองไฟที่กำลังลุกเข้าไปเอากีตาร์ออกมา หลังจากนั้นเขาได้ทราบว่าผู้หญิงที่ชายทั้ง 2 คนทะเลาะแย่งกันชื่อ ลูซิลล์ “Lucille” เขาจึงนำมาตั้งชื่อให้กีตาร์ของเขาเพื่อเตือนสติจะได้ไม่ทำอะไรโง่เช่นเหตุการณ์นี้อีก (Edward komara, 2006 : 574-575) ด้วยเทคนิคที่นักกีตาร์ทั่วโลกยกย่องให้เป็นเอกลักษณ์ของ บี.บี.คิง คือ การสั่นสาย (Vibrato) และการดันสาย (Bending) ที่ไม่มีนักกีตาร์คนไหนเทียบได้ เขาจะไม่เล่นเร็ว เล่นโน้ตไม่เยอะ แต่ทุกเสียงที่เล่นออกมานุ่ม ลึกซึ้ง กินใจผู้ฟัง รวากับว่าเขาได้สร้างเสียงแห่งความสุขของดนตรีบลูส์ที่ทำให้คนฟังมีความรู้สึกจากทุกโน้ตที่เขาเล่นออกมาบี.บี. คิง เคยกล่าวไว้ว่า “เมื่อฉันร้องและเล่นเพลงของฉัน มัน

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ออกมาจากใจของฉันและนาฬิกาที่ฉันหยุดร้องเพลง ฉันจะเริ่มร้องเพลงอีกครั้งกับลูซิอัล” และบทเพลงที่สร้างชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของคนทั้งโลกคือ Three O’ Clock Blues , The Thrill is , Rock me baby , How blue can you get , Sweet Little Angel เป็นต้น ในปี ค.ศ. 1997 ได้รับการจดบันทึกว่า เขาได้แสดงคอนเสิร์ตมาแล้วถึง 342 ครั้งด้วยกัน และในปี ค.ศ. 2015 ปี.ปี.คิง ล้มป่วยจนต้องทำการทำการรักษาตัวในโรงพยาบาลจากภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวาน จนทำให้ต่อมาเขาเสียชีวิตอย่างสงบในวันที่ 14 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 2015 ที่ลาสเวกัส รัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยวัย 89 ปี และนี่ถือเป็นการปิดฉากมือกีตาร์เพลงบลูส์ที่ดีที่สุดของโลก Edward komara (2006 : 573)

รูปภาพที่ 6 B.B. King

ที่มา <https://www.grammy.com/grammys/artists/bb-king>

เทคนิคการบรรเลง

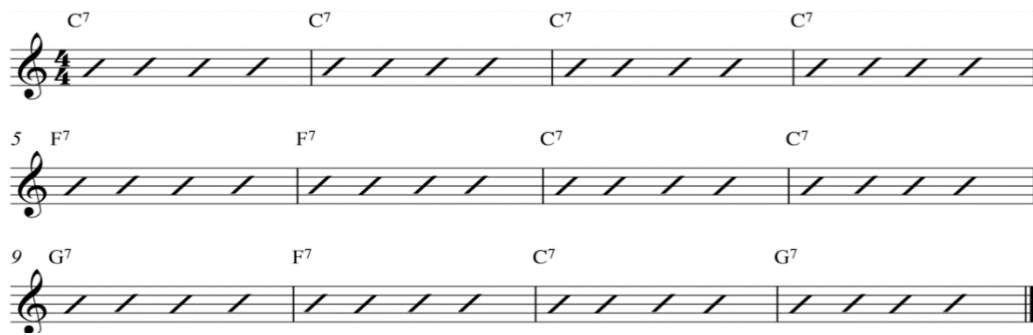
รูปแบบจังหวะดั้งเดิมของดนตรีบลูส์นั้นมีพื้นฐานมาจาก 2 จังหวะ Shuffle และ Slow Blues และจังหวะ Straight พบในบทเพลงหลังจากช่วงหลังจากปี ค.ศ. 1950 มีการผสมจังหวะรูปแบบอื่นๆ เข้ามาใช้ในการดนตรีบลูส์ องค์ประกอบด้านทำนอง สำเนียงการเล่นทำนองในดนตรีบลูส์จากการวิเคราะห์พบว่าการมีการใช้บันไดเสียงและโหมดเสียงผสมกัน 3 ประเภทเป็นหลัก ได้แก่ บันไดเสียงบลูส์ (Blues Scale) เพนทาโทนิคเมเจอร์ (Pentatonic Major) และโหมดมิกโซลิเดียน (Mixolydian Mode) เป็นต้น องค์ประกอบด้านเสียงประสาน วิเคราะห์ทางเดินคอร์ดบทเพลงบลูส์พบการใช้ 12 บาร์บลูส์ มากที่สุด รองลงมาคือ บทเพลงบลูส์ลักษณะทางเดินคอร์ดที่เป็นอิสระ (Free form) ทางเดินคอร์ดที่เป็นอิสระ คือ การเปลี่ยนทางเดินคอร์ดไปมาไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับทำนองร้องของนักร้อง สามารถปรับเปลี่ยนไปตามการร้องได้ตลอดเวลา และประเภทของคอร์ดที่ใช้พบมากที่สุดคือ คอร์ดโดมินันท์ทาบ 7 และคอร์ดเมเจอร์ มีบางบทเพลงที่ใช้คอร์ดไมเนอร์เป็นหลัก องค์ประกอบด้านสีสันทันของเสียง สีสันทันของเสียงจำแนกทางด้านเทคนิคที่สำคัญในการเล่นบทเพลงบลูส์ ได้แก่ 4

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

เทคนิค ประกอบด้วย 1) การดันสาย (Bending) 2) การสั่นสาย (Vibrato) 3) การตบสายและการเกี่ยวสาย (Hammer on & Pull off) 4) การสไลด์ (Slide) และการใช้เสียงกีตาร์ในบทเพลงบลูส์นิยมใช้เสียง Clean และ Overdrive เป็นหลัก

รูปภาพที่ 7 แสดงรูปคอร์ด 12 บาร์บลูส์ (ผู้เขียน วันที่ 20 มิ.ย. 2563)

บันไดเสียงของดนตรีบลูส์ถือเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ จะเห็นได้ชัดคือ เสียงโน้ตตัวที่ 3,5 และ 7 จะต่ำลงครึ่งเสียงจึงทำให้เกิดเป็นบันไดเสียงดนตรีบลูส์

รูปภาพที่ 8 แสดงบันไดเสียงบลูส์ (ผู้เขียน วันที่ 20 มิ.ย. 2563)

การเล่นโน้ตสั่นหรือทำให้ฟังดูห้วน ๆ การเล่นหน่วงจากค่าน้ตปกติการเล่นแบบ Shuffle fill การดันสายขึ้นจากที่ดันขึ้นไปแล้วในจังหวะสุดท้ายหรือช่วงเลี้ยววินาทีเพื่อให้ได้สำเนียงเอื้อนของกีตาร์ ด้วยเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากเครื่องดนตรีชนิดอื่น คือ การดันสาย (Bending) และการสั่นสาย (Vibrato) การตบสายและการเกี่ยวสาย (Hammer on & Pull off) การสไลด์ (Slide)

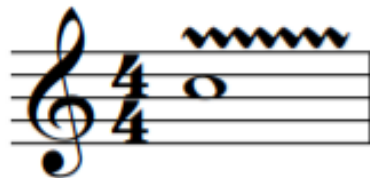
วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

รูปภาพที่ 9 แสดงการดันสาย (Bending) (ผู้เขียน วันที่ 23 มิ.ย. 2563)

การเล่นโน้ตโดยการสั่นสายด้วยนิ้วที่กด เรียกกันว่า การสั่นสาย (Vibrato) จะให้เสียงที่ฟังและความรู้สึกของผู้บรรเลงออกมาคล้ายคลื่นน้ำที่ส่นำเสมอ เป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันมากในกลุ่มนักกีตาร์บลูส์

รูปภาพที่ 10 การสั่นสาย (Vibrato) (ผู้เขียน วันที่ 24 มิ.ย. 2563)

การเกี่ยวสาย (Hammer on & Pull off) คือ Hammer on การทำให้โน้ตมีเสียงสูงขึ้นจากการตีตเพียงครั้งเดียว โดยการกดนิ้วลงในช่องที่สูงขึ้นไป จึงทำให้ได้เสียงที่สองที่สูงกว่าเสียงแรก ส่วน Pull off คือ การทำให้เสียงต่ำ ลงจากการตีตเพียงครั้งเดียว โดยการปล่อยนิ้วที่กดไปหานิ้วที่กดอยู่ที่ช่องต่ำกว่าหลังจากตีตแล้วจะทำให้เสียงต่ำลง สามารถใช้รวมกันกับการเล่นกีตาร์เพื่อเพิ่มสีสันในการบรรเลงมากขึ้น

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Hammer on Pull off

รูปภาพที่ 11 การเกี่ยวสาย (Hammer on & Pull off) (ผู้เขียน วันที่ 27 มิ.ย. 2563)

การสไลด์ (Slide) เป็นการรูดนิ้วไปตามสายไปยังช่องอื่นที่สูงขึ้นหรือต่ำลง หลังจากตีไปแล้วโดยไม่ต้องยกนิ้วขึ้นเหมือนกับเทคนิค hammer on หรือ pull off

รูปภาพที่ 12 การเกี่ยวสาย (Hammer on & Pull off) (ผู้เขียน วันที่ 27 มิ.ย. 2563)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดได้แสดงถึงความเป็นมาและเทคนิคการบรรเลงของกีตาร์บลูส์ การพัฒนามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่คริสต์ศักราช 1600 เป็นต้นมา มีเหตุการณ์สำคัญและการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ ที่ผู้เขียนได้นำเสนอไป ดนตรีบลูส์เป็นดนตรีที่มีสำเนียงลึกซึ้ง ใช้เสียงเครื่องดนตรีที่มีเสน่ห์เฉพาะตัว ดนตรีบลูส์ในยุคดั้งเดิมจะมีท่วงทำนองเศร้าสร้อย โหยหวน กระซางอารมณ์ผู้ฟัง ราวกับเข้าไปอยู่ในส่วนหนึ่งของบทเพลง เป็นเพราะถูกถ่ายทอดจากอารมณ์เศร้า ผิดหวังและอัดอั้น น้อยเนื้อ ต่ำใจ แสดงผ่านบทเพลงของตนผิวดำในประเทศอเมริกา รูปแบบจังหวะดั้งเดิมของดนตรีบลูส์นั้นมีพื้นฐานมาจาก 2 จังหวะ Shuffle และ Slow Blues และจังหวะ Straight จนถึงคริสต์ศักราช 1900 ถึงปัจจุบันมีการผสมจังหวะรูปแบบอื่นๆ เข้ามาและเครื่องดนตรีที่นิยมนำมาใช้บรรเลงในดนตรีบลูส์ คือ กีตาร์ไฟฟ้า ด้วยเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากเครื่องดนตรีชนิดอื่น คือ การดันสาย (Bending) และการสั่นสาย (Vibrato) การตบสายและการเกี่ยวสาย (Hammer on & Pull off) การสไลด์ (Slide) รวมถึงการใช้บันไดเสียงบลูส์ (Blues Scale) ในทางเดินคอร์ด บทเพลงบลูส์พบการใช้ 12 บาร์บลูส์ มากที่สุด จนนำไปสู่การด้นสด (Improvisation) เป็นสิ่งสำคัญในการบรรเลงกีตาร์บลูส์ เป็นการสร้างสรรค์ โดยใช้ปฏิภาณไหวพริบ เทคนิคบรรเลงที่มาจากความรู้สึกและอารมณ์ของผู้บรรเลงที่แตกต่างกันไป หากผู้บรรเลงมีความเข้าใจในเทคนิคของกีตาร์บลูส์และเข้าใจความเป็นมาของแต่ละช่วงเวลาของความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะทำให้การบรรเลงได้เนื้อเสียงที่ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าถึงอารมณ์ของดนตรีบลูส์และสื่อถึงผู้ฟังให้เข้าถึงอารมณ์ของดนตรีบลูส์ได้ดียิ่งขึ้น

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

เอกสารอ้างอิง

จ้อ ชีวาส. (2543). **เล่าขานตำนานร็อก**. กรุงเทพฯ : ยูโรปา เพรส บริษัท จำกัด.

ศิริศักดิ์ ศิริโชตินันท์.(2554). **เล่นกีตาร์สำเนียงฝรั่ง Blues Rock** .กรุงเทพฯ : เอ็มไอเอส.

Alan Lomax. (1993). **The Land Where The Blues Began** . New York : Dell Publishing Group, Inc.

Bates Meyer. (2016). T-Bone Walker. (1912).รูปถ่าย.สืบค้นเมื่อ.16 มีนาคม 2563,
<https://batesmeyer.com/official-aaron-t-bone-walker-licensing/>.

Berklee. (2019). **blues-guitar**. สืบค้นเมื่อ.6 มิถุนายน 2563, <https://online.berklee.edu/courses/blues-guitar>.

David P.Szatmary. (1991). **Rockin In Time** . New Jersey : Prentice – Hall, Inc.

Edward komara. (2006). **Encyclopedia of the Blues** . New York : Routledge Taylor and FrancisGroup, Inc.

Grammy. (2020). B.B. King. (1925).รูปถ่าย.สืบค้นเมื่อ.19 มีนาคม 2563,
<https://www.grammy.com/grammys/artists/bb-king>.

Joel Rose. (2011). Robert Johnson. (1935).รูปถ่าย.สืบค้นเมื่อ.16 มีนาคม 2563,
<https://www.npr.org/2011/05/07/136063911/robert-johnson-at-100-still-dispelling-myths>.

John B. Narucki.(2020). Muddy Waters. (1915).รูปถ่าย.สืบค้นเมื่อ.17 มีนาคม 2563,
<https://www.imdb.com/name/nm0914149/mediaviewer/rm227672448>.

Justin Murphy. (2015). Son House. (1902).รูปถ่าย.สืบค้นเมื่อ.14 มีนาคม 2563,
<https://www.democratandchronicle.com/story/lifestyle>.

Katherine Charlton. (2008). **Rock Music Styles** . New York : Mc Graw-Hill Book Company, Inc.

Richard Havers. (2019). Charley Patton. (1920).รูปถ่าย.สืบค้นเมื่อ.19 มีนาคม 2563,
<https://www.udiscovermusic.com/stories/charley-patton-the-first-rock-and-roller/>.

Ted Gioia. (2008). **Delta Blues** . New York : Printed in the United States of America.